

AGROERDÉSZETI RENDSZER: MAGAS TERMÉSZETI ÉS KULTURÁLIS ÉRTÉKŰ LEGELTETETT FÁS RENDSZER

Alapítás éve	2001
Specializáció	Juh- és marhatenyésztés, gyümölcsösök
Gazdaság területe	600 ha
Foglalkoztatottak száma	6 (2 családtag + 4 részidős munkaező)
Agroerdészeti módszerek bevezetése	2001
Helyszín	Milešov 78, 411 32, Velemín
Weboldal	-

Daniel Pitek és Marcela Horvátová mintegy 600 hektáros ökofarmja a Milešovka-hegy lábánál kerül el. Fő tevékenységük a juh- (800 db) és marhatenyésztés (100 db), a régi gyümölcsösök fenntartása és újak telepítése. Daniel 2001-ben kezdett gazdálkodni egy beerdősült földterületen (egykori szántó), melyet fokozatosan alakított legelővé az értékes lombhullató fák megőrzésével és újak telepítésével. Daniel az eredeti gyümölcsösök fenntartására és újabbak telepítésére (főleg körte- és almafák) is gondot fordít, ezeket birkákkal legelteti.

Daniel Pitek a Cseh-erdőből származik, de hat éves korában Észak-Csehországba költöztek, ahol a Cseh-felföld csodás tájain nőtt fel. Szakmáját tekintve erdész, és egy rövid ideig dolgozott is Šumava erdeiben. Az 1989-es bársonyos forradalom után több évig Németországban dolgozott, majd miután 1994-ben visszatért, egy sikeres építőipari céget alapított. Az erdők és mezőgazdaság iránti szeretetét azonban nem vesztette el, így az ezredfordulón elkezdte felvásárolni egy hajdani állami mezőgazdasági termelőszövetkezet felhagyott földjeit, valamint Milesovka környékén kárpótlásban visszaadott földterületeket. A termelőszövetkezet hagyományos szántóföldi gazdálkodást folytatott a meredek lejtőkön, ám a rendszerváltás után felhagytak vele, mivel a búza és kukorica termesztése nem volt kifizetődő. Lassanként megindult a felhagyott szántó spontán beerdősülése.

Daniel már a kezdetektől agroerdészeti gazdálkodást folytatott, bár nem nevezte így tevékenységét. Fokozatosan megtisztította az elvadult területet, és legelővé alakította, miközben gondosan meghagyott olyan értékes fákat a legelőn, mint a bükk, a jegenyefenyő, hárs, kőris, juhar, vadvirág vagy cseresznye. Ezek közül néhányat szándékosan ő maga is ültetett. Daniel először 40 hektáron szarvastenyésztésbe kezdett, de a jogi szabályozás nehézségei miatt inkább áttért a juh- (Sumavka fajta), marha (Limousine és Charolais) és lótenyésztésre (Norik). Elkezdte az eredeti gyümölcsösök helyreállítását, és újabbakat is telepített – főleg alma- és körtéfákkal és rendszeres juhlegeltetéssel. Az egész gazdaság elismert ökológiai gazdálkodást folytat. Daniel szenvedélyes természetvédő, és küzd a víz tájban való megtartásáért, így legelőjén kis tavak kialakításába fogott, melyek várhatóan sokféle állatot vonzanak a környékre. Daniel jelenleg több mint 600 hektáron gazdálkodik, ezek nagy része fás legelő, kisebb részük gyümölcsös és erdő.

- Az agroerdészeti gazdálkodási módszerek bevezetése után a táj esztétikai értéke jelentősen növekedett, a tájban megkötött víz mennyisége is nőtt, csakúgy, mint a vadon élő állatok, különösen a madarak, hüllők és kétéltűek előfordulása.
- A fák árnyékot nyújtanak a legelő jószágoknak, így növelve azok általános jólétét.

Daniel olyan agroerdészeti tevékenységet végez, amely természetes és hagyományos az általa kezelt területen. Valójában ez visszatérés ahhoz az eredeti gazdálkodási módhoz, amelyet a szocializmusban a téjesítéssel tönkretettek. Daniel az új legeltetett gyümölcsösök ötletét a történeti forrásokból merítette, mivel Litoměřice régiója híres volt gyümölcsstermesztéséről. A magas törzssel nevelt hagyományos gyümölcsösöket vagy legeltették, vagy mezőgazdasági növénytermesztés folyt alattuk. A faültetéshez nem kapott anyagi támogatást – a farm az ökológiai gazdálkodás folytatásáért részesül anyagi támogatásban, de ennek nem része a fák ültetése.

Mivel Daniel Pitek végzettségét és szakmáját tekintve erdész, a fatermesztéshez mind elméleti mind gyakorlati ismeretekkel rendelkezik. Ahogy Daniel állítja: az ültetés során az ember próbálkozik és hibázik. További információkat egy hivatásos gyümölcskertésztől szerzett.

AZ AGROERDÉSZETI RENDSZER KIALAKÍTÁSÁRA ALKALMAZOTT MÓDSZEREK

A legelő fának nagy része a természetes beerdősülési folyamatból származik, más részüket ültették, illetve néhány erdei fát (tölgy, juhar) magvetéssel telepítettek.

VESZÉLYEK/PROBLÉMÁK

- A fás növények ültetésekor a legnagyobb problémát az aszály, a nagyvadak legelése és törzshántása, valamint a pockok és egerek gyökérrágása jelenti.
- Daniel nem öntözi a frissen létesített állományait, mert az nagyon nagy költséget jelentene. Az utóbbi években csak az őszi hónapok voltak alkalmasak az ültetésre, és gyakran szükséges a kiszáradt csemeték pótlása.
- Szükséges a fák vad elleni egyedi védelme. Az utóbbi időben a legjobb megoldásnak az egy vagy két karóhoz rögzített minőségi háló (legalább 150 cm) tűnik. Egy másik, viszonylag olcsó megoldás, ha három, kapcsokkal és kötöződróttal összeillesztett deszkát helyezünk a fa köré, középen pedig egy cserzett deszkát leverünk a talajba. A műanyag védőeszköz nem vált be, mivel a nagyvad összetöri, a pockok pedig befészkelnek.

Daniel és Marcela a táj helyi sajátosságaihoz igazodva agroerdészeti gazdálkodást folytat, vagyis tulajdonképpen azt a hagyományos gazdálkodási módot viszik tovább, amely már bizonyított a történelem során.

Daniel Pitek és Marcela Horvátová gazdasága jó példája annak, hogy a helyesen folytatott mezőgazdálkodás hogyan vezet egy változatos és egészséges tájszerkezet megőrzéséhez. Azt is bizonyítja, hogy az agroerdészet jövedelmező is lehet, és viszonylag nagy léptékben is folytatható.

JÖVŐBENI TERVEK

Daniel tervezi további új legeltetési gyümölcsösök telepítését. További tervei közt szerepel egy gyümölcsfeldolgozó-üzem építése saját bio-gyümölcstermésének hasznosítására.

ZÁRÓ AJÁNLÁS

Mindenkinek ki kell próbálnia, hogy egy adott termőhelyen mi működik és mi nem. Daniel szerint fontos, hogy vegyük fel a kapcsolatot valaki olyannal, aki már hasonló tevékenységet végez, és konzultáljunk vele a tapasztalatairól. Szemináriumok és képzések szintén hasznosak lehetnek. Nem utolsó sorban pedig érdemes fellapozni a vonatkozó szakirodalmat is.

A gazdálkodó tanácsa:

„Ne mindent egyszerre csináljunk, hanem kezdjük lépésről lépésre. Az ember a gyakorlatban, megfigyelés és hibák révén tanulja meg, hogy mi működik, és mi nem.”

KULCSSZAVAK

Juh, marha, lovak, legelő, ökológiai gazdálkodás, almaléüzem, egyedi favédelem

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

